

gibningen vel kan ordne, men kun Fremtiden kan vise, hvorledes det falder ud. Men en Ting er sikkert, at blive vi ved at sige, at fordi vi ikke kan faae noget Fuldkomment, skulle vi ikke røre ved Forholdet, da vil jo Alting stagnere, og da kommer vi ikke videre. Vil vi derimod gjøre smaa, men sikre Skridt fremad, tror jeg, at dette er det, alle Parter kan blive enige om. Jeg er naturligvis ikke saa sangvinist at tro, at et saadant Lovforslag skal kunne gaa igjennem uden videre, men som Laalmodighed er det største af alt Mod, og ligesom Draaben efterhaanden huler Stenen, saaledes vil det ogsaa gaa her. Naar vi blive ved den ene Gang efter den anden at fremkomme med dette Lovforslag, hvis Grundtanke Ketsærdighedsfølelsen ikke kan tilbagevise fra nogen af Siderne, saa vil ogsaa Folk fylke sig om den Tro, at der kan gjøres Noget for de Små i Samfundet. At være hundrede og nogle tredive tusinde Huse ogsaa spille en vis Rolle i agronomisk Henseende, kan vist heller ikke tilbagevises. Jeg har kun villet udtale disse almindelige Bemærkninger, haabende, at det skal lykkes os, om ikke i denne Samling, saa dog i en nærmere Tid at faae ordnet Noget paa disse Forhold. Det kan jo ogsaa være tænkeligt, at naar første Behandling er endt, kan Sagen blive henvisst til et Udvalg, og saa kan man jo se, hvad der kan gjøres i det.

N. Andersen (Dense Amts 2den Valgfreds): Der er under Forhandlingen af dette Lovforslag i Fjor i Udvalget fremkommen Meddelelse fra den sidste ærede Taler, det ærede Medlem for Præsts Amts 2den Valgfreds (D. Christensen) som har foranlediget det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds (Sohannsen) og mig, der begge var Medlemmer af Udvalget, til at gjøre en Henstilling til Indenrigsministeren angaaende denne Sag. Det er i Udvalget bleven udtalt af det ærede Medlem for Præsts Amts 2den Valgfreds, at det var ham bekendt, at det paa Steder her i Sjælland blev forlangt af Leiehusmænd, at de enten helt skulle opføre Husene af nyt eller bekoste væsentlige Grundforbedringer paa dem, og efter at de havde gjort det, i Tillid til, at de kunde beholde Husene i Leie, blev de sagt ud efter kort Tids Forløb uden at faae Er-

statning. Et saadant Forhold, hvis det finder Sted, er af en saadan Bestaffenhed, at det ikke bør taales, og jeg troer ikke, at Noget vil paatage sig at forvare en saadan Handlemåde. Det er i Henhold til det ærede Medlems Udtalelser, at jeg fremsætter disse Bemærkninger, og jeg forudsætter naturligvis, at det ærede Medlem ikke har gjort disse Meddelelser i Udvalget, uden at han er vis paa, at de ere rigtige. Det er, som sagt, i Henhold til dem, at det ærede Medlem for Maribo og jeg har fundet os foranledigede til at indtage denne Stilling i Udvalget i Fjor, som vi indtog, og som vi har nedlagt i den Betænkning, som blev afgivet. Vi formener, at vil Eieren af Huset forbeholde sig Ret til halvvaarlig Opsigelse, maa der ikke paalægges Eierne nogen Udgift til Husenes Opførelse eller Vedligeholdelse udover, hvad man kan henregne til den aller mest dagligdags Vedligeholdelse som f. Ex. af Vinduer, Ralkning og saadanne Bagateller, som ikke medfører videre Bekostning. Vil Eierne derimod paalægge Eierne, eller formaa dem til for at faae Husene i Leie, at gjøre større Bekostninger, maa de ogsaa give dem Ret til at blive boende, i alt Fald indtil de har faaet et Wederlag for, hvad de har kostet paa dem, det andet vilde være en Eiendomsberøvelse, som ikke paa nogen Måde kan forsvares. Det er det, som det ærede Medlem for Maribo og jeg have troet at burde henstille til den ærede Indenrigsministers Overbejelse. Hvad de mere vidtgaaende Betragtninger angaar, som i Fjor fremkom fra anden Side i Udvalget, navnlig om at indføre Fæstetvang paa Huse, da tror jeg ikke, at det forholder sig rigtigt, naar de Herrer mene, at der ud af den ældre Lovgivning kan udledes en Forpligtelse til at indføre Fæstetvang paa Huse. Navnlig tror jeg ikke, at den Forordning, som Flertallet paaberaaber sig, af 21de Januar 1702 indeholder det, som de Herrer mene, at den skal indeholde. Saavidt jeg har kunnet læse denne Forordning, tror jeg ikke, at den sigter til Andet end det, vi have udtalt i Betænkningen, nemlig at foreskrive, hvorledes Stillingen skal være for de Husmænd, der efter Forordningens Emanation vedbleve at være vurnede, medens vi ikke have kunnet faae ud af Forordningen, at den indeholder nogen Fæstetvang, eller nogen Forpligtelse